

גן היובל (גבעת רזיאל) - אתר חמרה ייחודי בהרצליה, עתה בפריחה מרהיבה

עופר הוכברג, גבעת ברנר Ofer_h@gbrener.org.il

גדי פולק, מערכת כלנית gadpollak@gamil.com

התצפית: 23.3.2017

פרסום: 24.3.2017

תקציר: בלב אזור מגורים בהרצליה בתוך גן ציבורי המכונה "גן היובל" (או בשמו הנוסף "גבעת רזיאל") שרדה גבעת חמרה קטנה המקיימת צמחיית בר ייחודית האופיינית לקרקעות החמרה בשרון. הפריחה בגבעה נמצאת בשיאה מסוף פברואר ועד סוף מרץ ובימים אלה מכוסה השטח במשטחי פריחה מרהיבים של **תורמוס ארץ-ישראלי, תורמוס צהוב** (אלפי פרטים!), **תלתן דו-גוני, תלתן פלשתי** ועוד עשרות מיני צמחי בר נוספים. גם **תורמוס ההרים** פורח בחלקה קטנה, אולם אלה אינם צמחים מקומיים אלא נזרעו במקום.

=====

חלקת צמחי הבר בגן היובל (גבעת רזיאל) בהרצליה. צילם: עופר הוכברג ©

בלב אזור מגורים בהרצליה בתוך גן ציבורי המכונה "גן היוכל" (או בשמו הנוסף "גבעת רזיאל") שרדה גבעת חמרה קטנה המקיימת צמחיית בר ייחודית האופיינית לקרקעות החמרה בשרון. הפריחה בגבעה נמצאת בשיאה מסוף פברואר ועד סוף מרץ ובימים אלה מכוסה השטח במשטחי פריחה מרהיבים של **תורמוס ארץ-ישראלי**, **תורמוס צהוב** (אלפי פרטים!), **תלתן דו-גוני**, **תלתן פלשתי** ועוד עשרות מיני צמחי בר נוספים. גם **תורמוס ההרים** פורח בחלקה קטנה, אולם אלה אינם צמחים מקומיים אלא נזרעו במקום.

המתחם כלוא בין הרחובות יהודה הנשיא, דוד רזיאל וצ'רלס פסמן בהרצליה ושטחו הכולל כ-10 דונם. בתוך המתחם, גודל השטח הנשלט על ידי צמחיית הבר הוא כ-3.5 דונמים ובחלקו ניטעו בו גם כמה עצי תרבות ונוי. שטח זה הינו אחד משטחי החמרה היחידים (בנוסף למתחם התע"ש, שם העתיד של שטחי הבר לא ברור), המקיים צמחיית בר כמעט טבעית במרחב העירוני והחקלאי של דרום השרון. בכל הגוש של רמת השרון, הרצליה, רעננה, הוד השרון וכפר סבא, היו בעבר שטחים רבים בהם שלטה צמחייה הדומה לזו ששרדה עד היום בגבעת גן היוכל, אך אלה נעלמו כמעט כולם.

צמחי החמרה האופייניים במקום (רשימה חלקית) הם: **תורמוס ארץ-ישראלי** (אנדמי), **תורמוס צהוב** (אדום), **תורמוס שעיר**, **רכפה מזרחית**, **אלקנת הצבעים**, **מקור-חסידה** **תל-אביבי**, **שום תל-אביב** (אנדמי), **צבעוני ההרים תת-מין שרוני**, **תלתן דו-גוני**, **תלתן פלשתי**, **מצילות החוף**, **קחווץ החוף**, **ניסנית שיכנית**, **גזר החוף**, **לוטוס שעיר**, **לשון-שור מגובבת** ועוד רבים אחרים. בשוליים גדלה צמחייה רודרלית וכעת בולטת בהם הפריחה של **חרצית עטורה ופרג נחות**. בסך הכל נמנו באתר כ-140 מינים של צמחי בר ונוספו עליהם עוד כ-30 מינים של שיחי נוי ותרבות אשר נשתלו בחלקים שונים של הגבעה.

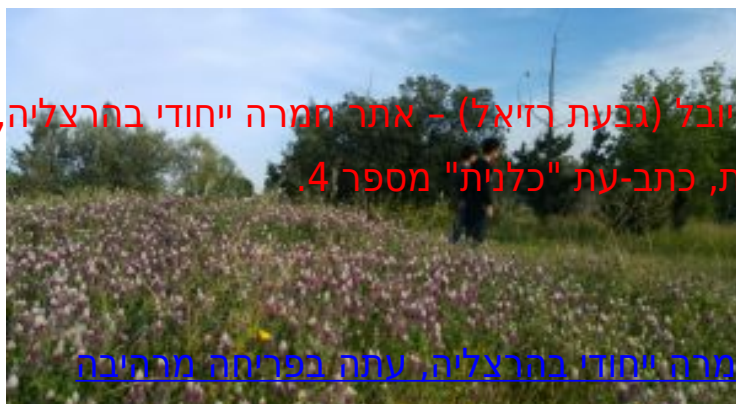
מימין - תורמוס ארץ-ישראלי ותורמוס צהוב. צילם: גדי פולק ©; משמאל - מרבד פריחה של תלתן דו-גוני. צילם: עופר הוכברג ©
להגדלה - לחצו מעל התמונות

השטח מתוחזק ומנוהל בידי מחלקת הגינון של עיריית הרצליה, בהתערבות מינימלית, וללא דישון וריסוסים למניעת עשבייה זה כ-25 שנים (מאז 1992).
כיצד נכון לנהל אתר חשוב, ייחודי ומעניין כזה בלב העיר על מנת לשמר את ערכי הטבע שלו ובכדי לתת מענה לצורכי התושבים במקום? על כך במאמר נפרד שיתפרסם בעתיד בכלנית.

צמחים אופייניים לקרקעות חמרה בגן היובל (גבעת רזיאל) בהרצליה. צילם: גדי פולק ©
מימין לשמאל לפי הסדר - קחוונית מצויה; שום תל-אביב; צבעוני ההרים תת-מין השרון; תלתן פלשתי ותלתן דו-גוני.
להגדלה - לחצו על התמונות

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: הוכברג ע ופולק ג 2017 גן היובל (גבעת רזיאל) - אתר חמרה ייחודי בהרצליה, עתה בפריחה מרהיבה, חדשות בוטניות, כתב-עת "כלנית" מספר 4.

[גן היובל \(גבעת רזיאל\) - אתר חמרה ייחודי בהרצליה, עתה בפריחה מרהיבה](#)